

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۳۹۱-۲۲-۱۴

روش های موثر برای کاهش مالیات سازمان ها

محسن احمدی، داریوش فرهادی کشکولی

a استادیار گروه حسابداری

b دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد گچساران

چکیده: یکی از مهم ترین دغدغه افراد در شرکت ها و سازمان ها، کاهش مالیات است که روش های متفاوتی برای این کار وجود دارد. مالیات یعنی مبلغی که شما باید به دولت بپردازید تا بتواند هزینه خدمات عمومی را بپردازد. طبق اصل ۵۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مالیات ها طبق قانون وضع می شوند و موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می شود. مالیات به عنوان یکی از مهمترین منابع مالی دولت، نقش به سزایی در رشد اقتصادی و توزیع درآمد ایفا می کند. امروزه دولت ها برای تامین بودجه خود از شرکت ها و تولیدی ها و ... مالیات دریافت می کنند. دلیل این کار دولت تامین بخشی از هزینه ها و ... است. از طرفی شرکت ها، صاحبان مشاغل، کسب و کار و افرادی که به هر شکلی به تجارت می پردازند تمایل دارند مالیات کمتری پرداخت کرده و از طرق قانونی و مشاوره مناسب مالی و دریافت خدمات حسابداری صحیح و اصولی بتوانند از تخفیف های مالیاتی بهرمنند شوند. ما در این مطالعه به بررسی روش های موثر برای کاهش مالیات سازمان ها پرداخته ایم.

کلید واژه: مالیات-سازمان ها-معافیت مالی-قوانین

۱. مقدمه

بیان مسئله:

امروزه دولت ها برای تامین بودجه خود، اقدام به دریافت مالیات از مردم و کسب و کارها می کنند. مالیات مبلغی است که هر فرد یا سازمان، با توجه به میزان درآمد و دارایی خود باید پرداخت کند. در واقع مالیات یکی از اصلی ترین منابع درآمدی برای دولت ها محسوب می شود و هر ساله نرخ جدیدی برای آن در نظر گرفته خواهد شد. هر چه درآمد افراد و سازمان ها بیشتر باشد، باید مالیات بیشتری نیز پرداخت کنند.

برخی از کسب و کارها برای کاهش نرخ مالیاتی خود اقدامات گوناگونی را انجام می دهند تا مالیات کمتری پرداخت کنند. بسیاری از افراد تصور می کنند که کاهش مالیات یعنی فرار از مالیات، اما روش های قانونی وجود دارد که با استفاده از آن ها بتوانید مالیات کمتری پرداخت کنید. کاهش مالیات توسط دولت اعمال می شود که موجب کاهش درآمد دولت نیز خواهد شد. (۱)

از دیدگاه اقتصادی، درآمد مالیاتی یکی از مهمترین منابع مالی دولت در تامین ها بودجه بوده و موجبات دستیابی به اهداف کلان اقتصادی را فراهم آورد. از دیدگاه مدیریتی، حداکثر ساختن ثروت سهامداران یکی از فرض های اساسی مدیریت مالی می باشد. براساس این فرض، مدیریت باید از یک طرف عایدات شرکت را افزایش دهد و از طرف دیگر ریسک شرکت را کاهش دهد وجود مالیات بر درآمد شرکت موجب کاهش عایدات آتی شرکت گردد.

بنابراین، یکی از اقداماتی که می تواند باعث افزایش ارزش شرکت و ثروت سهامداران شود، استفاده از راه کارایی جهت کاهش مالیات پرداختی شرکت می باشد. تضاد منافع موجود بین این دو دیدگاه توسط تئوری نمایندگی توضیح داده می شود. تئوری نمایندگی بیانگر تضاد منافع بین تولیدکنندگان و استفاده کنندگان از اطلاعات مالی می باشد. مودبان به منظور پرداخت کمتر مالیات مستقیم و غیر مستقیم، بایستی در مهلت مقرر، اظهارنامه مالیاتی، گزارش عملکرد فصلی و هم چنین گزارش الکترونیکی ارزش افزوده را از طریق سامانه های مربوطه تسلیم کنند. برای برخورداری از معافیت ها و بخشودگی ها و جواز خوش حسابی که چند

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۱-۱۲/۲۰۲۱

درصد مالیات متعلقه است، بایستی مودی منظم باشد. بر این اساس، باید دفاتر قانونی خود را طبق آیین نامه تحریر دفاتر تنظیم و رویدادهای مالی، مستند به مدارک و هزینه های متعارف بوده تا هزینه قابل قبول از نظر ممیزان محسوب شده و منجر به رد دفاتر نشود.

همه فاکتورهای هزینه را بایستی از ۱۰۰ ریال تا n ریال به درستی نگهداری شود تا همه این ها، مصادیقی برای کاهش پرداخت مالیات شود. استهلاک تجهیزات در شرکت های پیمانکاری، مقوله مهمی است که می تواند سبب کاهش پرداخت مالیات شود. هم اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) هم اشخاص حقوقی مثل پیمانکاران و شرکت ها و موسسات، قادر به استفاده از معافیت ها و بخشودگی ها و جوایز خوش حسابی هستند

مالیات یک نوع هزینه اجتماعی است که آحاد یک ملت در راستای بهره برداری از امکانات و منابع یک کشور موظفند آن را پرداخت نمایند تا توانایی های جایگزینی این امکانات و منابع فراهم شود. منظور از مالیات در واقع مالیات انتقال بخشی از درآمدهای جامعه به دولت یا بخشی از سود فعالیت های اقتصادی است که نصیب دولت میشود، زیرا ابزار و امکانات دست یابی به درآمد و سودها را دولت فراهم ساخته است. (۲)

هدف از وضع مالیات چیست و عدم پرداخت مالیات چه عواقبی دارد؟

دولتها برای جبران هزینه های خدماتی که به شهروندان انجام میدهند از طریق وضع مالیاتی اقدام مینمایند و البته هدف از وضع مالیاتی برای اغلب کشورها جبران هزینه نیست، زیرا از طریق انواع مالیات نقدینگی دچار تغییرات میشود که بعد از جبران هزینه مهمترین عامل وضع مالیاتی است. اما به طور عمومی، دولت به واسطه انواع مالیات بخشی از هزینه های عمومی جامعه و حفظ منافع اجتماعی و اقتصادی را امکان پذیر می سازد. می توان گفت تامین سرمایه الزم جهت انجام پروژه ها، ارائه خدمات عمومی و تامین هزینه فعالیت های دولت، هدف های اصلی وضع مالیات هستند. طبق قانون (قوانین مالیاتی ایران)، پرداخت مالیات وضع شده، اجباری است و عدم پرداخت مالیات مجازات را در پی خواهد داشت. پرداخت مالیات نیز تنها و تنها توسط مراکز تحت نظارت دولت انجام می گیرد. (۳)

هدف از ما در این پژوهش بررسی روش های موثر برای کاهش مالیات سازمان ها می باشد.

روش تحقیق:

با توجه به گسترده بودن اطلاعات و تحقیقات انجام شده در جنبه های مختلف بررسی روش های موثر برای کاهش مالیات سازمان ها که این موضوع در دنیای امروزی دارد، می توان از مقالات علمی جدید استفاده کرد. وجود اطلاعات و مقالات بی شمار در زمینه ی بررسی روش های موثر برای کاهش مالیات سازمان ها باعث می شود.

تفکیک یک موضوع خواص و بررسی دقیق آن احتیاج به جمع آوری تعداد بسیار زیادی از این گونه مقالات علمی داشته باشد. از این رو در این تحقیق از تعدادی منبع علمی جهت تکمیل اطلاعات استفاده شده است. این تحقیق به روش کتابخانه ای انجام شده است و از مجلات علمی مختلف استفاده شده است.

یافته های تحقیق:

مالیات همانند هزینه اجتماعی می باشد که افراد، موسسات و شرکتها به جهت بهره برداری از امکانات و منابع یک کشور موظف به پرداخت آن می باشند و در واقع انتقال قسمتی از درآمدهای جامعه یا سود فعالیت های اقتصادی به دولت می باشد چرا که امکان دستیابی به سود و درآمد را دولت فراهم نموده است.

انواع مالیات و روش های کاهش آن:

برای شناختن روشهای پرداخت مالیات کمتر یا کاهش مالیات، ابتدا باید انواع مالیات را بشناسید و سپس بدانید که چه کارهایی می توانید انجام دهید که مالیات کمتری پرداخت کنید. در ادامه به معرفی انواع مالیات و روش های پرداخت کمتر هر یک از مالیات ها می پردازیم.

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۳۹۱-۲۰۲۰

کاهش مالیات پرداختی:

بهترین و راحت ترین راه برای کاهش مالیات پرداختی کسب و کارها، پرکردن اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر است. بدین طریق کار مشمول معافیت ها، بخشودگی ها و جوایز خوش حسابی مالیاتی شده و به دنبال آن مبلغ مالیات پرداختی کمتر می شود.

کاهش مالیات تولید:

با مصوبه مجلس، درآمد مشمول مالیات اصناف و واحدهای تولیدی، از بخشودگی ها، مشوق مالیاتی و معافیت های قانونی برخوردارند. همچنین علاوه بر معافیت های فوق از پنج واحد درصد بخشودگی مالیات های مستقیم طبق نرخ ماده ۱۰۵ و ۱۳۱ برخوردارند. (۴)

کاهش مالیات اشخاص حقوقی:

طبق ماده ۱۰۵ قانون مالیات های مستقیم، اگر اشخاص حقوقی بدهی مالیاتی سال قبل را پراخت نموده و اظهارنامه مالیاتی سال جاری را در مهلت اعلام شده پرداخت کنند، از یک واحد درصد تا ۵ پنج واحد درصد از نرخ ها کاسته می شود. همچنین با قوانین ماده ۱۳۲ می توانند تا ۱۰ سال از معافیت برخوردار شوند.

کاهش نرخ مالیات بر درآمد:

در قانون مالیات های در ۵ طبقه از ۱۵ درصد تا ۳۵ درصد تقسیم بندی شده و در قانون جدید به ۳ طبقه از ۱۵ درصد تا ۲۵ درصد کاهش پیدا کرده است. برای اشخاص حقیقی مطابق با ماده ۱۳۱ برای درآمدهای پایین تر از ۵۰ میلیون تومان، بین ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان و بالاتر از ۱۰۰ میلیون تومان به ترتیب ۱۵، ۲۰ و یا ۲۵٪ به ترتیب خواهد بود.

کاهش نرخ مالیات شرکت ها:

برای جلوگیری از تعطیلی واحدهای تولیدی و جلوگیری از تعدیل نیروی کار طبق قانون نرخ مالیات عملکرد سال های ۹۷، ۹۸، ۹۹ از حدود ۲۵ درصد به ۲۰ درصد کاهش یافته است.

کاهش نرخ مالیات عملکرد:

برای حمایت از تولید و صاحبان مشاغل آسیب دیده از کرونا، درآمد مشمول کمتر از ۱ میلیارد ریال همه واحدهای تولیدی در سال ۹۹ معاف از مالیات قانونی و بخشودگی بر مالیات عملکرد ۵ واحد درصد شدند. اگر با مالیات عملکرد آشنایی ندارید، پیشنهاد می کنم حتما در وبینار قوانین مالیات عملکرد شرکت کنید.

مزیت کاهش مالیات:

کاهش مالیات سبب جلوگیری از فرار مالیاتی و بسیاری از مشکلات دیگر می شود، زیرا برخی کارفرمایان به دلیل مبلغ بالای متعلقه خود اقدام به دور زدن قوانین و فرار مالیاتی می کنند. در حالت کلی مزایای کاهش مالیات و پرداخت مالیات کمتر را می توان در دو مورد زیر خلاصه نمود.

- کاهش مالیات باعث می شود خوداظهاری خلاف واقع کم شود و درآمد مالیاتی دولت بیشتر شود یکی دیگر از مزایای کاهش نرخ مالیات، خرسندی مودیان مالیاتی است و پرداخت به موقع مالیات است

روش های قانونی کاهش مالیات:

صاحبان مشاغل و کسب و کارها تمایل دارند تا مالیات کمتری پرداخت کنند و با استفاده از روش های قانونی بتوانند از تخفیف های مالیاتی بهره مند شوند. طبق آیین نامه های موجود، در سال ۱۴۰۰ مبلغ معافیت مالیاتی مشاغل ۳۶ میلیون تومان بود و در سال ۱۴۰۱ به ۳۹ میلیون تومان افزایش یافت. همچنین افراد شاغل اگر درآمد ماهانه آن ها تا سقف ۵ میلیون ۶۰۰ هزار تومان باشد، از پرداخت مالیات معاف هستند. هرچه درآمد کسب و کارها و افراد بیشتر باشد، مبلغ مالیات آن ها نیز افزایش پیدا می کند. (۵)

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۳۹۱-۲۰۲۰

به صورت کلی در هنگام ارائه اظهارنامه مالیاتی، مدارک و اطلاعات مالی می‌توانید با انجام برخی از کارها مالیات خود را کاهش دهید که در ادامه برخی از این روش‌ها را توضیح خواهیم داد. در هر سال مالی، مالیات مودیان، متناسب با درآمد و میزان سود آن‌ها مشخص می‌شود و طبق زمان‌بندی تعیین شده برای ارائه اظهارنامه مالیاتی، اصناف و مشاغل می‌بایست تمامی جزئیات هزینه و درآمد خود را ثبت کنند تا مالیات آن‌ها محاسبه شود. اگر مودیان مدارک و سندهای مربوط به هزینه را دقیق و کامل تنظیم کنند، این مبالغ از مالیات آن‌ها کسر خواهد شد. به همین دلیل ثبت دقیق و ارائه به موقع اسناد هزینه‌ها، برای کمتر شدن مالیات از اهمیت بالایی برخوردار است. ذکر ریزه‌هزینه‌ها و مبلغ مالیات سال قبل در اظهارنامه به کاهش مالیات نیز کمک خواهد کرد.

ارائه به موقع اظهارنامه مالیاتی:

ارائه به موقع اظهارنامه مالیاتی در کاهش مبلغ مالیات شما در سال‌های آتی موثر خواهد بود و با این کار می‌توانید مشمول انواع تخفیف‌ها و جوایز مالیاتی شوید. برای تکمیل اظهارنامه مالیاتی می‌توانید از مشاوران مالی کمک بگیرید تا بدون مشکل، فرآیند ثبت و محاسبه مالیات را انجام دهید. (۴-۵)

پرداخت به موقع مالیات:

پرداخت مالیات به موقع و در موعد مقرر مزایای بسیاری دارد. تخفیف، معافیت مالیات و مالیات نرخ صفر از جمله مزایای پرداخت به موقع مالیات هستند. مثلاً اگر حداقل به مدت سه سال پشت سرهم در زمان مقرر اظهارنامه‌های مالیاتی خود را تسلیم نمایید و مالیات تعیین شده را در زمان تعیین شده پرداخت کنید، این مزیت برای شما وجود دارد که تا ۵ درصد کل مالیات سه ساله را در قالب تخفیف مالیاتی دریافت کرده و تشویق و تخفیف مالیاتی شامل حال شما شود.

ارائه تمامی جزئیات و فاکتورهای هزینه:

تمامی هزینه‌ها در تعیین مالیات موثر خواهند بود، حتی هزینه‌ها و فاکتورهای چند هزار تومانی. تمامی این مبالغ کوچک در کنار هم مبلغ بزرگی خواهد شد که می‌تواند تاثیر چشم‌گیری در مالیات شما داشته باشد. برای مثال هزینه‌های پارکینگ و پذیرایی را باید نگهداری و ارائه دهید. این کار نشان می‌دهد که در ارائه اطلاعات مالی خود چقدر صادق هستید.

محاسبه استهلاک مالیاتی:

استهلاک دارایی‌های مستهلک شده یکی از مواردی است که بسیاری از اصناف و شرکت‌ها فراموش می‌کنند. بخشی از دارایی‌ها مانند ابزار و ماشین‌آلات با گذشت زمان به دلیل استهلاک، دچار کاهش ارزش شده و قیمت آن‌ها کاهش یافته است. با ارائه مدارک دقیق و اسناد کامل در این خصوص، مودیان مالیاتی می‌توانند از تخفیفات مالیاتی و کاهش مالیات استفاده کنند.

به اشتراک گذاری اموال بین اعضای خانواده:

درآمد و دارایی‌های خود را با اعضای خانواده به اشتراک بگذارید. این کار یکی از روش‌های کاهش مالیات برای اشخاص حقیقی است. هرچقدر درآمد و دارایی‌تان بیشتر باشد، مالیات متعلق به آن بیشتر خواهد بود. به همین دلیل شما می‌توانید اعضای خانواده را تحت عنوان کارکنان حقوق بگیر شرکت معرفی کرده و دارایی و درآمدها را با آن‌ها به اشتراک بگذارید.

کمک به موسسات خیریه و عام‌المنفعه:

فعالیت‌های خیریه و انسان‌دوستانه یکی دیگر از عوامل موثر در کاهش مالیات است. این فعالیت‌ها علاوه بر ایجاد حس و نیت خوب، می‌تواند تا حد چشم‌گیری مبلغ مالیات را کاهش دهد، زیرا تمامی هزینه‌هایی که در این زمینه می‌کنید، معاف از مالیات هستند و از مبلغ نهایی مالیات شما کسر می‌شوند. (۶)

استفاده از خانه به عنوان دفتر کار:

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۳۹۱/۰۲/۲۰

استفاده از خانه و محل سکونت خود به عنوان دفتر کار، موجب می شود هزینه هایی از جمله برق، آب و گاز در هم ادغام شده و شما این هزینه ها را به عنوان هزینه های دفتر کار معرفی کنید و کاهش مالیات داشته باشید. حتی می توانید از امتیازات و تخفیفاتی که برای مشاغل خانگی در نظر گرفته شده است، استفاده کنید.

استفاده از معافیت مالیاتی:

روش های مختلفی برای بهره مندی از معافیت مالیاتی وجود دارد که شما می توانید با توجه به شرایط خود از این روش ها استفاده کنید و با ثبت درخواست رسمی، معافیت مالیاتی خود را بررسی کنید.

برای استفاده از معافیت بهتر است همیشه از جدیدترین قوانین مالیاتی مطلع باشید تا بتوانید بهترین تصمیم را بگیرید. برای برخورداری از معافیت یا بخشودگی مالیاتی می توانید از راهکارهای زیر استفاده کنید:

۱- پرداخت به موقع مالیات

۲- مشارکت در امور خیریه و سازندگی

۳- تنظیم دفاتر مالی با توجه به قوانین مالیاتی کشور (۷)

کدام مشاغل معاف از مالیات هستند؟

برخی از مشاغل هستند که نیازی به پرداخت مالیات ندارند. مثلا اصناف و مشاغلی که در مناطق کم برخوردار در حال فعالیت هستند تا ۵ الی ۱۰ سال مشمول مالیات نمی شوند و از این معافیت مالیاتی برای توسعه بیشتر خود استفاده کنند. برخی دیگر از این مشاغل عبارتند از:

۱- بیماری کرونا به برخی از واحدهای شغلی آسیب فراوانی زد. واحدهای شغلی ای که در این دوران آسیب دیدند، اگر درآمدی کمتر از صد میلیون تومان در سال داشته باشند، می توانند هم از مالیات دادن معاف شوند و هم امتیازاتی از سمت نهادهای مربوطه دریافت کنند.

۲- کسانی که در حوزه انتشار کتب کمک درسی هستند اگر تا حداکثر ۲۰۰ میلیون تومان در سال درآمد داشته باشند، از مالیات معاف خواهند بود.

۳- موقوفات، نذورات و کمک ها و هدایا به آستان قدس رضوی، مساجد و حسینیه ها از پرداخت مالیات معاف هستند.

۴- کمک و هدایا به صندوق بازنشستگی، سازمان خدمات درمانی و بیمه تامین اجتماعی، حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارفرما و کارکنان از مالیات معاف هستند.

۵- کمک ها و هدایای غیر نقدی به مدرسه های علوم اسلامی از مالیات معاف هستند

۶- درآمد صندوق عمران که مربوط به مصرف عمران است، از مالیات معاف هستند

۷- درآمد موقوفات که به مصرف اداره تبلیغات اسلامی، تحقیقات فرهنگی، علمی، کمک به مستضعفان، سیل، زلزله و از قبیل این ها از مالیات معاف هستند.

۸- فعالیت های انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری از پرداخت مالیات معاف هستند. (۷)

نتیجه گیری:

با اینکه پرداخت مالیات برای اغلب حقوق بگیران و صاحبان کسب و کار ضروری است، ولی می توان براساس چند ماده قانون و راهکارهای دیگر، از تخفیف های مالیاتی و و بخشش جرایم آن استفاده کرد بنابراین مالیات ها به عنوان معمول ترین و مهم ترین منبع مالی برای تأمین درآمدهای عمومی و یکی از مؤثرترین ابزارهای سیاست های مالی دولت به شمار می روند. دولت می تواند به واسطه آن بسیاری از خدمات اجتماعی و رفاهی را در خدمت مردم قرار دهد و به بسیاری

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کار آفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۳۹۷-۲۰۲۰

از فعالیت ها و جریانات اقتصادی و اجتماعی سمت و سوی الزم را ببخشد و مودیان نیز می توانند این مالیات را با رعایت قوانین و مقررات کم کرده و پرداخت کنند .

منابع:

- ۱- علمداری، س. ۱۳۹۸ پیش بینی درآمدهای مالیات بر مشاغل در ایران مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۷۶، ص ۱۴۸-۱۶۷.
- ۲- مهرابی، م ۱۳۹۷ شناسایی عوامل مالیاتی موثر بر مزیت استفاده از بدهی و کاهش مالیات برای تامین مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران . بررسی های حسابداری و حسابرسی، ۱۵ ، ۵۴ ، ۱۸۷-۱۵۴.
- ۳- حسینی پور، ر ۱۳۹۸ بررسی عوامل مالی و غیرمالی موثر بر گریز مالیاتی با استفاده از تکنیک های داده کاوی: صنعت خودرو و ساخت قطعات. ۱۲۸-۱۰۳
- ۴- عابد، آیت، ۱۳۹۹ ، جایگاه ساده سازی در برنامه های مالیاتی: تجربه جهانی و چالش های نظام مالیاتی ایران « فصلنامه تخصصی مالیات، ۶ ، ۱۵۷-»
- ۵- نصیری اقدام، ع. همکاران. ۱۳۹۸ تخفیف مالیاتی با رویکرد بهبود محیط کسب و کار- طرح پژوهشی به کارفرمایی سازمان امور مالیاتی
- ۶- نوری، م. کاکاوندی، م ۱۳۹۷ عوامل مؤثر بر اندازه اقتصاد غیر رسمی: مقایسه اثر نرخهای مالیات و تعرفه با اثر متغیرهای نهادی- پژوهشنامه مالیات، ۲۲۸-۲۰۵-۶۲
- ۷- نصیری، ع. موحدی بک نظر، م. رضایی، م. مرتضوی فرز، ۱۳۹۶ چگونگی تسهیل پرداخت مالیات در ایران